

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4176/2566

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 19, ป.วิ.อ. มาตรา 20, พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 11, พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 192, ป.อ. มาตรา 56, ป.อ. มาตรา 29, ป.อ. มาตรา 30

ย่อ / หลักกฎหมาย

พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 19 (4/2) เป็นกฎหมายพิเศษบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย อันเป็นการขัดหรือแย้งกับ ป.วิ.อ. มาตรา 20 ซึ่งเป็นกฎหมายทั่วไป จึงทำให้โจทก์มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยความผิดที่เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักรได้ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 11 จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 11 ลงโทษจำคุก 2 ปี จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบพิพากษากลับ ให้ยกฟ้อง โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า โจทก์มีฐานะเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทมหาชน จำกัด มีกระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่เกินกว่าร้อยละ 50 มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงคมนาคม ตามหนังสือรับรองกระทรวงคมนาคม ที่ คค 0206/414 ลงวันที่ 19 มกราคม 2552 มีวัตถุประสงค์ทำการขนส่งคน สิ่งของและไปรษณีย์ภัณฑ์ทางอากาศและกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องกัน มีคณะกรรมการบริษัทเป็นผู้มีอำนาจดำเนินกิจการและมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลอื่นใดให้ดำเนินกิจการของบริษัทภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการหรือมอบอำนาจเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีอำนาจตามที่คณะกรรมการเห็นสมควรเพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่ของคณะกรรมการ ขณะเกิดเหตุคดีนี้จำเลยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) และได้รับแต่งตั้งจากประธานกรรมการบริหารบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ให้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหารบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2552 จำเลย และนางจรรุวรรณ ภริยาจำเลยเดินทางโดยสารเครื่องบินของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) เที่ยวบินที่ TG 677 เส้นทางโตเกียว - กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีนางพิมพ์ใจ เดินทางโดยสารเครื่องบินเที่ยวเดียวกันนี้มาด้วย พนักงานรับแจ้งการเดินทางออกใบขนสัมภาระของจำเลย นางจรรุวรรณ และนางพิมพ์ใจรวมเข้าด้วยกันในนามของนางจรรุวรรณ โดยระบุจำนวนสัมภาระ 30 ชิ้น น้ำหนักรวม 398 กิโลกรัม ต่อมาเมื่อผู้ร้องเรียนเรื่องดังกล่าว ประธานกรรมการ

บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) จึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ผลการสอบข้อเท็จจริงคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงสรุปว่าจำเลยชนสัมภาระเกินสิทธิจำนวน 228 กิโลกรัม โดยไม่ได้รับการอนุมัติน้ำหนักส่วนที่เกินสิทธิ ทำให้บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ได้รับความเสียหาย บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) จึงฟ้องขอให้บังคับจำเลย นางจารุวรรณ และนางพิมพ์ใจ ร่วมกันชำระค่าระวางขนส่งสัมภาระตามน้ำหนักส่วนที่เกินสิทธิ คดีดังกล่าวถึงที่สุดแล้ว โจทก์มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงกรณีที่มีการกล่าวหาว่าจำเลยใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยทุจริต ชนสัมภาระเกินสิทธิขึ้นเครื่องบิน ณ สนามบินนาริตะ ประเทศญี่ปุ่น โดยสั่งการให้นายกุศล แก้วไขตัวเลขน้ำหนักสัมภาระ ทำให้บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ได้รับความเสียหาย คณะกรรมการไต่สวนแล้วเห็นว่า การกระทำของจำเลยมีมูลความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 11 โจทก์มีมติเห็นชอบตามความเห็นของคณะกรรมการไต่สวนดังกล่าวจึงส่งรายงานสำนวนการไต่สวนและเอกสารหลักฐานเพื่อให้อัยการสูงสุดยื่นฟ้องจำเลย แต่อัยการสูงสุดเห็นว่าสำนวนการไต่สวนยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีแก่จำเลยได้ หลังจากมีการตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่วมกันแล้ว ไม่อาจหาข้อยุติได้ โจทก์จึงยื่นฟ้องคดีเอง ที่จำเลยแก้ไกว่า การกระทำที่โจทก์กล่าวอ้างว่าจำเลยกระทำความผิดคดีนี้ เป็นการกระทำที่เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักร การสอบสวนจึงต้องอยู่ภายใต้บังคับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 20 ที่บัญญัติให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ เมื่อโจทก์ยื่นฟ้องคดีนี้ด้วยตนเองโดยอัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนไม่ได้เป็นพนักงานสอบสวน โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยนั้น เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 19 (4/2) ซึ่งเป็นกฎหมายพิเศษบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรไทย อันเป็นการขัดหรือแย้งกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 20 ซึ่งเป็นกฎหมายทั่วไป จึงทำให้โจทก์มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยความผิดที่เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักรได้ ทั้งตามพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดวิธีการดำเนินคดีที่แตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาโดยทั่วไป เมื่อโจทก์ส่งรายงาน เอกสารและความเห็นไปยังอัยการสูงสุดเพื่อให้ฟ้องคดี แต่อัยการสูงสุดเห็นว่าสำนวนการไต่สวนยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีแก่จำเลยได้ หลังจากมีการตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่วมกันแล้ว ไม่อาจหาข้อยุติได้ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องคดีนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 192 วรรคสาม คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาโจทก์ว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า นายกุศลเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของจำเลย ไม่ได้มีสาเหตุโกรธเคืองกับจำเลย ได้ให้การในทำนองเดียวกันนี้มาโดยตลอด ทั้งยังมีเอกสารหลักฐานการแก้ไขน้ำหนักสัมภาระมาแสดงยืนยัน นอกจากนี้ยังปรากฏว่าจำเลยเคยมีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงเรื่องดังกล่าวต่อประธานกรรมการบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ว่าขณะที่จำเลยเข้าเช็คอินมีเจ้าหน้าที่ของวัดปากน้ำญี่ปุ่นได้ขอความอนุเคราะห์จากจำเลยในการฝากผลไม้และอาหารแห้งที่ญาติโยมขอให้นำไปถวายสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า มิ่งคลาจารย์ เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ กรุงเทพมหานคร จำเลยจึงรับฝากของดังกล่าว และจำเลยเคยให้การต่อคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงของบริษัทการบินไทย จำกัด

(มหาชน) ว่าเมื่อจำเลยเข้าเช็คอินได้พบกับนางพิมพ์ใจ นางพิมพ์ใจบอกว่ามีของฝากวัดปากน้ำญี่ปุ่น ขอให้นำไปด้วยได้หรือไม่ จำเลยตอบว่าเอาไปด้วยก็ได้ ซึ่งเป็นการสอดคล้องกับคำให้การและ คำเบิกความของนายกุศล คำให้การและคำเบิกความของนายกุศลจึงมิใช่เป็นคำให้การและ คำเบิกความเพียงลอย ๆ เมื่อโจทก์มีนายกุศลซึ่งเป็นประจักษ์พยานมาเบิกความยืนยันข้อเท็จจริง ตามคำให้การเช่นนี้แล้ว แม้โจทก์ไม่ได้สอบปากคำนายเก่งเป็นพยานไว้ในชั้นไต่สวนข้อเท็จจริงและ ไม่ได้ให้นายเก่งมาเบิกความเป็นพยานก็หาไม่ผลทำให้พยานหลักฐานของโจทก์ต้องเสียไปหรือขาด น้ำหนักในการรับฟังแต่อย่างใดไม่ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าจำเลยรู้เห็นยินยอมให้นางพิมพ์ใจนำ สัมภาระของนางพิมพ์ใจมาซึ่งน้ำหนักรวมกัน (Pool check) กับสัมภาระของจำเลยและภริยา การที่ นายกุศลถามจำเลยเรื่องน้ำหนักสัมภาระว่าจะให้ทำอย่างไร จำเลยบอกให้แก้ไขให้ด้วย แสดงว่า จำเลยต้องทราบแล้วว่าสัมภาระทั้งหมด 30 ชิ้น มีน้ำหนักรวม 398 กิโลกรัม เกินกว่าจำนวนน้ำหนัก สัมภาระที่จำเลย ภริยาจำเลยและนางพิมพ์ใจมีสิทธิได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าระวางสัมภาระ จำเลย ต้องเสียค่าระวางในส่วนของการน้ำหนักสัมภาระที่เกินนั้น จำเลยดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ บริหารบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ มีอำนาจหน้าที่กำกับ ดูแล การ ปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารให้เป็นไปตามกลยุทธ์ นโยบาย แผนวิสาหกิจ แผนปฏิบัติการของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และต้องรักษาผลประโยชน์ของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ภาระหน้าที่นี้คงมีอยู่ตลอดเวลาจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่ง การเดินทางในเที่ยวบินดังกล่าวจำเลย จะไปในฐานะส่วนตัวหรือไม่จึงไม่ใช่ข้อสาระสำคัญ การที่จำเลยสั่งให้นายกุศลซึ่งเป็นพนักงาน ผู้บริหารมีหน้าที่เรียกเก็บค่าระวางสัมภาระให้แก้ไขน้ำหนักสัมภาระเพื่อละเว้นไม่เรียกเก็บ ค่าระวางสัมภาระตามระเบียบ มีผลทำให้บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ขาดรายได้จาก ค่าระวางสัมภาระที่ควรจะได้รับ ซึ่งเท่ากับว่าจำเลยไม่ได้กำกับ ดูแล การปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร ให้เป็นไปตามนโยบายของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) และไม่ได้รักษาผลประโยชน์ของ บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ตามหน้าที่ของตน การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐาน เป็นพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 11 ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องมานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น แต่ เมื่อพิเคราะห์ถึงพฤติการณ์แห่งคดีแล้วเห็นว่า จำเลยกระทำไปเพื่อช่วยเหลืออนุเคราะห์ เป็นประโยชน์แก่ทางวัด มิได้มุ่งหวังหาผลประโยชน์ทางธุรกิจแก่ตนเองหรือผู้อื่นประกอบกับ จำเลยเป็นผู้สูงอายุอยู่ในวัยชรา จึงสมควรให้อีกโอกาสจำเลยได้กลับตนเป็นพลเมืองดี พิพากษากลับ ว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงาน ของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 11 จำคุก 2 ปี และปรับ 10,000 บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มี กำหนด 2 ปี นับแต่วันอ่านคำพิพากษาศาลฎีกาให้จำเลยฟัง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 (ที่แก้ไขใหม่) ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 (ที่แก้ไข ใหม่) อุทธรณ์ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4176/2566คณะกรรมการ ป.ป.ช.โจทก์นาย ว.จำเลย ป.วิ.อ. ม. 20 พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 ม. 19 (4/2) พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 19 (4/2) เป็นกฎหมายพิเศษ บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจ ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย อันเป็นการขัดหรือแย้งกับ ป.วิ.อ.

มาตรา 20 ซึ่งเป็นกฎหมายทั่วไป จึงทำให้โจทก์มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยความผิดที่เกิดขึ้น
นอกราชอาณาจักรได้ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 11 จำเลยให้การ
ปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงาน
ในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 11 ลงโทษจำคุก 2 ปี จำเลยอุทธรณ์
ศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบพิพากษากลับ ให้ยกฟ้อง โจทก์ฎีกา โดย
ได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า โจทก์มีฐานะเป็น
องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีอำนาจหน้าที่ตาม
กฎหมายรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ
ทุจริต พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. 2561 บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทมหาชน
จำกัด มีกระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่เกินกว่าร้อยละ 50 มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจในสังกัด
กระทรวงคมนาคม ตามหนังสือรับรองกระทรวงคมนาคม ที่ คค 0206/414 ลงวันที่ 19 มกราคม
2552 มีวัตถุประสงค์ทำการขนส่งคน สิ่งของและไปรษณีย์ภัณฑ์ทางอากาศและกิจการอื่นที่
เกี่ยวเนื่องกัน มีคณะกรรมการบริษัทเป็นผู้มีอำนาจดำเนินการและมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลอื่นใด
ให้ดำเนินการกิจการของบริษัทภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการหรือมอบอำนาจเพื่อให้บุคคล
ดังกล่าวมีอำนาจตามที่คณะกรรมการเห็นสมควรเพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่ของคณะกรรมการ ขณะ
เกิดเหตุคดีนี้จำเลยดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) และได้รับแต่งตั้งจาก
ประธานกรรมการบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ให้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหาร
บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2552 จำเลย และนางจารุวรรณ ภริยา
จำเลยเดินทางโดยสารเครื่องบินของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) เที่ยวบินที่ TG 677 เส้นทาง
โตเกียว - กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีนางพิมพ์ใจ เดินทางโดยสารเครื่องบินเที่ยวเดียวกันนี้มาด้วย
พนักงานรับแจ้งการเดินทางออกไปบนสมัการะของจำเลย นางจารุวรรณ และนางพิมพ์ใจรวม
เข้าด้วยกันในนามของนางจารุวรรณ โดยระบุจำนวนสมัการะ 30 ชิ้น น้ำหนักรวม 398 กิโลกรัม
ต่อมามีผู้ร้องเรียนเรื่องดังกล่าว ประธานกรรมการบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) จึงมีคำสั่ง
แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ผลการสอบข้อเท็จจริงคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงสรุปว่า
จำเลยขนสมัการะเกินสิทธิจำนวน 228 กิโลกรัม โดยไม่ได้รับการอนุมัติน้ำหนักส่วนที่เกินสิทธิ
ทำให้บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ได้รับความเสียหาย บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) จึง
ฟ้องขอให้บังคับจำเลย นางจารุวรรณ และนางพิมพ์ใจ ร่วมกันชำระค่าระวางขนส่งสมัการะตาม
น้ำหนักส่วนที่เกินสิทธิ คดีดังกล่าวถึงที่สุดแล้ว โจทก์มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อ
ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงกรณีที่มีการกล่าวหาว่าจำเลยใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยทุจริต
ขนสมัการะเกินสิทธิขึ้นเครื่องบิน ณ สนามบินนาริตะ ประเทศญี่ปุ่น โดยสั่งการให้นายกุศล แก้ว
ตัวเลขน้ำหนักสมัการะ ทำให้บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ได้รับความเสียหาย คณะ
อนุกรรมการไต่สวนแล้วเห็นว่า การกระทำของจำเลยมีมูลความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือ
ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการ
ปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงาน
ของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 11 โจทก์มีมติเห็นชอบตามความเห็นของคณะอนุกรรมการไต่สวน
ดังกล่าวจึงส่งรายงาน ส่วนงานการไต่สวนและเอกสารหลักฐานเพื่อให้อัยการสูงสุดยื่นฟ้องจำเลย

แต่อยุ่การสูงสุดเห็นว่าสำนวนการไต่สวนยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีแก่จำเลยได้ หลังจากมีการตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่วมกันแล้ว ไม่อาจหาข้อยุติได้ โจทก์จึงยื่นฟ้องคดีเอง ที่จำเลยแก้ไ้ฎกาว่า การกระทำที่โจทก์กล่าวอ้างว่าจำเลยกระทำความผิดคดีนี้ เป็นการกระทำที่เกิดขึ้น

นอกราชอาณาจักร การสอบสวนจึงต้องอยู่ภายใต้บังคับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 20 ที่บัญญัติให้อยุ่การสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ เมื่อโจทก์ยื่นฟ้องคดีนี้ด้วยตนเองโดยอยุ่การสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนไม่ได้เป็นพนักงานสอบสวน โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยนั้น เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 19 (4/2) ซึ่งเป็นกฎหมายพิเศษบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย อันเป็นการขัดหรือแย้งกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 20 ซึ่งเป็นกฎหมายทั่วไป จึงทำให้โจทก์มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยความผิดที่เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักรได้ ทั้งตามพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดวิธีการดำเนินคดีที่แตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาโดยทั่วไป เมื่อโจทก์ส่งรายงาน เอกสารและความเห็นไปยังอยุ่การสูงสุดเพื่อให้ฟ้องคดี แต่อยุ่การสูงสุดเห็นว่าสำนวนการไต่สวนยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีแก่จำเลยได้ หลังจากมีการตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่วมกันแล้ว ไม่อาจหาข้อยุติได้ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องคดีนี้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 192 วรรคสาม คดีมีปัญหาคือต้องวินิจฉัยตามฎีกาโจทก์ว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า นายกุศลเป็นผู้ไต่บังคับบัญชาของจำเลย ไม่ได้มีสาเหตุโกรธเคืองกับจำเลย ได้ให้การในทำนองเดียวกันนี้มาโดยตลอด ทั้งยังมีเอกสารหลักฐานการแก้ไข้หน้าหนังสือสำมะการมาแสดงยืนยัน นอกจากนี้ยังปรากฏว่าจำเลยเคยมีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงเรื่องดังกล่าวต่อประธานกรรมการบริหารการบินไทย จำกัด (มหาชน) ว่าขณะที่จำเลยเข้าเช้คอินมีเจ้าหน้าที่ของวัดปากน้ำญ่ปูนได้ขอความอนุเคราะห์จากจำเลยในการฝากผลไม้และอาหารแห้งที่ญาติโยมขอให้ไปถวายสมเด็จพระมหาธีรราชฆังคลาจารย์ เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ กรุงเทพมหานคร จำเลยจึงรับฝากของดังกล่าว และจำเลยเคยให้การต่อคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงของบริหารการบินไทย จำกัด (มหาชน) ว่าเมื่อจำเลยเข้าเช้คอินได้พบกับนางพิมใจ นางพิมใจบอกว่ามีของฝากวัดปากน้ำญ่ปูนขอให้ไปด้วยได้หรือไม่ จำเลยตอบว่าเอาไปด้วยก็ได้ ซึ่งเป็นการสอดคล้องกับคำให้การและคำเบิกความของนายกุศล คำให้การและคำเบิกความของนายกุศลจึงมีใช้เป็นคำให้การและคำเบิกความเพียงลอย ๆ เมื่อโจทก์มีนายกุศลซึ่งเป็นประจักษ์พยานมาเบิกความยืนยันข้อเท็จจริงตามคำให้การเช่นนี้แล้ว แม้โจทก์ไม่ได้สอบปากค่านายเก่งเป็นพยานไว้ในชั้นไต่สวนข้อเท็จจริงและไม่ได้น่านายเก่งมาเบิกความเป็นพยานก็หาไม่ผลทำให้พยานหลักฐานของโจทก์ต้องเสียไปหรือขาดน้ำหนักในการรับฟังแต่อย่างใดไม่ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าจำเลยรู้เห็นยินยอมให้นางพิมใจนำสำมะการของนางพิมใจมาชั่งน้ำหนักรวมกัน (Pool check) กับสำมะการของจำเลยและภริยา การที่นายกุศลถามจำเลยเรื่องน้ำหนักสำมะการว่าจะให้ทำอย่างไร จำเลยบอกให้แก้ไข้ให้ด้วย แสดงว่าจำเลยต้องทราบแล้วว่าสำมะการทั้งหมด 30 ชั่ง มีน้ำหนักรวม 398 กิโลกรัมเกินกว่าจำนวนน้ำหนักสำมะการที่จำเลย ภริยาจำเลยและนางพิมใจมีสิทธิได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าระวางสำมะการ จำเลยต้องเสียค่าระวางในส่วนชั่งน้ำหนักสำมะการที่เกินนั้น จำเลยดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหารการบินไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ มีอำนาจหน้าที่กำกับ ดูแล การปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารให้เป็นไปตามกลยุทธ์ นโยบาย

แผนวิสาหกิจ แผนปฏิบัติการของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) และต้องรักษามลประโยชน์
ของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ภาระหน้าที่นี้คงมีอยู่ตลอดเวลาจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่ง
การเดินทางในเที่ยวบินดังกล่าวจำเลยจะไปในฐานะส่วนตัวหรือไม่จึงไม่ใช่ข้อสาระสำคัญ การที่
จำเลยสั่งให้นายกุศลซึ่งเป็นพนักงานผู้บริหารมีหน้าที่เรียกเก็บค่าระวางสัมภาระให้แก่พนักงาน
สัมภาระเพื่อละเว้นไม่เรียกเก็บค่าระวางสัมภาระตามระเบียบ มีผลทำให้บริษัทการบินไทย จำกัด
(มหาชน) ขาดรายได้จากค่าระวางสัมภาระที่ควรจะได้รับ ซึ่งเท่ากับว่าจำเลยไม่ได้กำกับ ดูแล การ
ปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารให้เป็นไปตามนโยบายของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) และไม่ได้
รักษามลประโยชน์ของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ตามหน้าที่ของตน การกระทำของจำเลย
จึงเป็นความผิดฐานเป็นพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิด
ความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือ
หน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 11 ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องมานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้อง
ด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น แต่เมื่อพิเคราะห์ถึงพฤติการณ์แห่งคดีแล้วเห็นว่า จำเลยกระทำไปเพื่อ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์เป็นประโยชน์แก่ทางวัด มิได้มุ่งหวังหาผลประโยชน์ทางธุรกิจแก่ตนเองหรือ
ผู้อื่นประกอบกับจำเลยเป็นผู้สูงอายุอยู่ในวัยชรา จึงสมควรให้โอกาสจำเลยได้กลับตนเป็นพลเมือง
ดี พิพากษากลับว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การ
หรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 11 จำคุก 2 ปี และปรับ 10,000 บาท โทษจำคุกให้รอการ
ลงโทษไว้มีกำหนด 2 ปี นับแต่วันอ่านคำพิพากษาศาลฎีกาให้จำเลยฟัง ตาม
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 (ที่แก้ไขใหม่) ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตาม
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 (ที่แก้ไขใหม่) (ธวัชชัย รัตนเหลียม-ปุ่นณะ จงนิมิตร
สถาพร-ปรีชา เชิดชู)ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง - นายชัชชัย ทัดศรีศาลอุทธรณ์
- นายมนต์ เอี่ยมศิริแหล่งที่มาของผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกาแผนกหมายเลขคดีดำศาลฎีกา
อท.18/2566หมายเลขคดีดำศาลชั้นต้นหมายเลขคดีแดงศาลชั้นต้นหมายเหตุคำพิพากษา: โจทก์
ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงาน
ของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 11 จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตาม
พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา
11 ลงโทษจำคุก 2 ปี จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบพิพากษากลับ
ให้ยกฟ้อง โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า
โจทก์มีฐานะเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มี
อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) เป็นนิติบุคคล
ประเภทบริษัทมหาชน จำกัด มีกระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่เกินกว่าร้อยละ 50 มีฐานะ
เป็นรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงคมนาคม ตามหนังสือรับรองกระทรวงคมนาคม ที่ คค 0206/414
ลงวันที่ 19 มกราคม 2552 มีวัตถุประสงค์ทำการขนส่งคน สิ่งของและไปรษณีย์ภัณฑ์ทางอากาศ
และกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องกัน มีคณะกรรมการบริษัทเป็นผู้มีอำนาจดำเนินกิจการและมีอำนาจ
แต่งตั้งบุคคลอื่นใดให้ดำเนินกิจการของบริษัทภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการหรือ
มอบอำนาจเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีอำนาจตามที่คณะกรรมการเห็นสมควรเพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่
ของคณะกรรมการ ขณะเกิดเหตุคดีนี้จำเลยดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทการบินไทย จำกัด

(มหาชน) และได้รับแต่งตั้งจากประธานกรรมการบริหารบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ให้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหารบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2552 จำเลย และนางจรรุวรรณ ภริยาจำเลยเดินทางโดยสารเครื่องบินของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) เที่ยวบินที่ TG 677 เส้นทางโตเกียว - กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีนางพิมพ์ใจ เดินทางโดยสารเครื่องบินเที่ยวเดียวกันนี้มาด้วย พนักงานรับแจ้งการเดินทางออกใบขนสัมภาระของจำเลย นางจรรุวรรณ และนางพิมพ์ใจรวมเข้าด้วยกันในนามของนางจรรุวรรณ โดยระบุจำนวนสัมภาระ 30 ชิ้น น้ำหนักรวม 398 กิโลกรัม ต่อมาเมื่อผู้ร้องเรียนเรื่องดังกล่าว ประธานกรรมการบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) จึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ผลการสอบข้อเท็จจริงคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงสรุปว่าจำเลยขนสัมภาระเกินสิทธิจำนวน 228 กิโลกรัม โดยไม่ได้รับการอนุมัติน้ำหนักส่วนที่เกินสิทธิ ทำให้บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ได้รับความเสียหาย บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) จึงฟ้องขอให้บังคับจำเลย นางจรรุวรรณ และนางพิมพ์ใจ ร่วมกันชำระค่าระวางขนส่งสัมภาระตามน้ำหนักส่วนที่เกินสิทธิ คดีดังกล่าวถึงที่สุดแล้ว โจทก์มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงกรณีที่มีการกล่าวหาว่าจำเลยใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยทุจริต ขนสัมภาระเกินสิทธิขึ้นเครื่องบิน ณ สนามบินนาริตะ ประเทศญี่ปุ่น โดยสั่งการให้นายกุศล แก้วไขต์เลขน้ำหนักสัมภาระ ทำให้บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ได้รับความเสียหาย คณะอนุกรรมการไต่สวนแล้วเห็นว่า การกระทำของจำเลยมีมูลความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 11 โจทก์มีมติเห็นชอบตามความเห็นของคณะอนุกรรมการไต่สวนดังกล่าวจึงส่งรายงานสำนวนการไต่สวนและเอกสารหลักฐานเพื่อให้อัยการสูงสุดยื่นฟ้องจำเลย แต่อัยการสูงสุดเห็นว่าสำนวนการไต่สวนยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีแก่จำเลยได้ หลังจากมีการตั้งคณะกรรมการพิจารณา ร่วมกันแล้ว ไม่อาจหาข้อยุติได้ โจทก์จึงยื่นฟ้องคดีเอง ที่จำเลยแก้ใ้ถือว่า การกระทำที่โจทก์กล่าวอ้างว่าจำเลยกระทำความผิดคดีนี้ เป็นการกระทำที่เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักร การสอบสวนจึงต้องอยู่ภายใต้บังคับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 20 ที่บัญญัติให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ เมื่อโจทก์ยื่นฟ้องคดีนี้ด้วยตนเองโดยอัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนไม่ได้เป็นพนักงานสอบสวน โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยนั้น เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 19 (4/2) ซึ่งเป็นกฎหมายพิเศษบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย อันเป็นการขัดหรือแย้งกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 20 ซึ่งเป็นกฎหมายทั่วไป จึงทำให้โจทก์มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยความผิดที่เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักรได้ ทั้งตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้กำหนดวิธีการดำเนินคดีที่แตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาโดยทั่วไป เมื่อโจทก์ส่งรายงาน เอกสารและความเห็นไปยังอัยการสูงสุดเพื่อให้ฟ้องคดี แต่อัยการสูงสุดเห็นว่าสำนวนการไต่สวนยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีแก่จำเลยได้ หลังจากมีการตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่วมกันแล้ว ไม่อาจหาข้อยุติได้ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องคดีนี้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 192 วรรคสาม คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาโจทก์ว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้อง

หรือไม่ เห็นว่า นายกุศลเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของจำเลย ไม่ได้มีสาเหตุโกรธเคืองกับจำเลย ได้ให้การในทำนองเดียวกันนี้มาโดยตลอด ทั้งยังมีเอกสารหลักฐานการแก้ไข้หน้าหนังสือสัญญาแสดงยืนยัน นอกจากนี้ยังปรากฏว่าจำเลยเคยมีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงเรื่องดังกล่าวต่อประธานกรรมการบริหารการบินไทย จำกัด (มหาชน) ว่าขณะที่จำเลยเข้าเช็คอินมีเจ้าหน้าที่ของวัดปากน้ำญีปุ่นได้ขอความอนุเคราะห์จากจำเลยในการฝากผลไม้และอาหารแห้งที่ญาติโยมขอให้นำไปถวายสมเด็จพระมหาธีรราชมิ่งคลาจารย์ เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ กรุงเทพมหานคร จำเลยจึงรับฝากของดังกล่าว และจำเลยเคยให้การต่อคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ว่าเมื่อจำเลยเข้าเช็คอินได้พบกับนางพิมใจ นางพิมใจบอกว่ามีของฝากวัดปากน้ำญีปุ่นขอให้นำไปด้วยได้หรือไม่ จำเลยตอบว่าเอาไปด้วยก็ได้ ซึ่งเป็นการสอดคล้องกับคำให้การและคำเบิกความของนายกุศล คำให้การและคำเบิกความของนายกุศลจึงมิใช่เป็นคำให้การและคำเบิกความเพียงลอย ๆ เมื่อโจทก์มีนายกุศลซึ่งเป็นประจักษ์พยานมาเบิกความยืนยันข้อเท็จจริงตามคำให้การเช่นนี้แล้ว แม้โจทก์ไม่ได้สอบปากคำนายเก่งเป็นพยานไว้ในชั้นไต่สวนข้อเท็จจริงและไม่ได้ให้นายเก่งมาเบิกความเป็นพยานก็หาไม่ ผลทำให้พยานหลักฐานของโจทก์ต้องเสียไปหรือขาดน้ำหนักในการรับฟังแต่อย่างใดไม่ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าจำเลยรู้เห็นยินยอมให้นางพิมใจนำสัมภาระของนางพิมใจมาซึ่งน้ำหนักรวมกัน (Pool check) กับสัมภาระของจำเลยและภริยา การที่นายกุศลถามจำเลยเรื่องน้ำหนักสัมภาระว่าจะให้ทำอย่างไร จำเลยบอกให้แก้ไข้ให้ด้วย แสดงว่าจำเลยต้องทราบแล้วว่าสัมภาระทั้งหมด 30 ชิ้น มีน้ำหนักรวม 398 กิโลกรัม เกินกว่าจำนวนน้ำหนักสัมภาระที่จำเลย ภริยาจำเลยและนางพิมใจมีสิทธิได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมสัมภาระ จำเลยต้องเสียค่าธรรมเนียมในส่วนน้ำหนักสัมภาระที่เกินนั้น จำเลยดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหารการการบินไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ มีอำนาจหน้าที่กำกับ ดูแล การปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารให้เป็นไปตามกลยุทธ์ นโยบาย แผนวิสาหกิจ แผนปฏิบัติการของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) และต้องรักษาผลประโยชน์ของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ภาระหน้าที่นี้คงมีอยู่ตลอดเวลาจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่ง การเดินทางในเที่ยวบินดังกล่าวจำเลยจะไปในฐานะส่วนตัวหรือไม่จึงไม่ใช่ข้อสาระสำคัญ การที่จำเลยสั่งให้นายกุศลซึ่งเป็นพนักงานผู้บริหารมีหน้าที่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมสัมภาระให้แก้ไข้หน้าหนังสือสัญญาเพื่อละเว้นไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมสัมภาระตามระเบียบ มีผลทำให้บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ขาดรายได้จากค่าธรรมเนียมสัมภาระที่ควรจะได้รับ ซึ่งเท่ากับว่าจำเลยไม่ได้กำกับ ดูแล การปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารให้เป็นไปตามนโยบายของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) และไม่ได้รักษาผลประโยชน์ของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ตามหน้าที่ของตน การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานเป็นพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 11 ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องมานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น แต่เมื่อพิเคราะห์ถึงพฤติการณ์แห่งคดีแล้วเห็นว่า จำเลยกระทำไปเพื่อช่วยเหลืออนุเคราะห์เป็นประโยชน์แก่ทางวัด มิได้มุ่งหวังหาผลประโยชน์ทางธุรกิจแก่ตนเองหรือผู้อื่นประกอบกับจำเลยเป็นผู้สูงอายุอยู่ในวัยชรา จึงสมควรให้ออกสัจจำเลยได้กลับตนเป็นพลเมืองดี พิพากษากลับว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 11 จำคุก 2 ปี และปรับ 10,000 บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด 2 ปี นับแต่วันอ่านคำพิพากษาศาลฎีกาให้จำเลยฟัง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา

56 (ที่แก้ไขใหม่) ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 (ที่แก้ไขใหม่) คุณบัญญัติกัฏติสันเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4176/2566 คณะกรรมการ ป.ป.ช. โจทก์นาย ว.จำเลย ป.วิ.อ. ม. 20 พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 ม. 19 (4/2) พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 19 (4/2) เป็นกฎหมายพิเศษบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรไทย อันเป็นการขัดหรือแย้งกับ ป.วิ.อ. มาตรา 20 ซึ่งเป็นกฎหมายทั่วไป จึงทำให้โจทก์มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยความผิดที่เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักรได้ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 11 จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 11 ลงโทษจำคุก 2 ปี จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบพิพากษากลับ ให้ยกฟ้อง โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า โจทก์มีฐานะเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทมหาชน จำกัด มีกระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่เกินกว่าร้อยละ 50 มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงคมนาคม ตามหนังสือรับรองกระทรวงคมนาคม ที่ คค 0206/414 ลงวันที่ 19 มกราคม 2552 มีวัตถุประสงค์ทำการขนส่งคน สิ่งของและไปรษณียภัณฑ์ทางอากาศและกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องกัน มีคณะกรรมการบริษัทเป็นผู้มีอำนาจดำเนินกิจการและมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลอื่นให้ดำเนินกิจการของบริษัทภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการหรือมอบอำนาจเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีอำนาจตามที่คณะกรรมการเห็นสมควรเพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่ของคณะกรรมการ ขณะเกิดเหตุคดีนี้จำเลยดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) และได้รับแต่งตั้งจากประธานกรรมการบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ให้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหารบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2552 จำเลย และนางจรรุวรรณ ภริยา จำเลยเดินทางโดยสารเครื่องบินของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) เที่ยวบินที่ TG 677 เส้นทาง โตเกียว - กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีนางพิมพ์ใจ เดินทางโดยสารเครื่องบินเที่ยวเดียวกันนี้มาด้วย พนักงานรับแจ้งการเดินทางออกไปบนสมัภาระของจำเลย นางจรรุวรรณ และนางพิมพ์ใจรวมเข้าด้วยกันในนามของนางจรรุวรรณ โดยระบุจำนวนสมัภาระ 30 ชิ้น น้ำหนักรวม 398 กิโลกรัม ต่อมาเมื่อผู้ร้องเรียนเรื่องดังกล่าว ประธานกรรมการบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) จึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ผลการสอบข้อเท็จจริงคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงสรุปว่า จำเลยขนส่งสมัภาระเกินสิทธิจำนวน 228 กิโลกรัม โดยไม่ได้รับการอนุมัติน้ำหนักส่วนที่เกินสิทธิ ทำให้บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ได้รับความเสียหาย บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) จึงฟ้องขอให้บังคับจำเลย นางจรรุวรรณ และนางพิมพ์ใจ ร่วมกันชำระค่าระวางขนส่งสมัภาระตามน้ำหนักส่วนที่เกินสิทธิ คดีดังกล่าวถึงที่สุดแล้ว โจทก์มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงกรณีที่มีการกล่าวหาว่าจำเลยใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยทุจริต

ชนสัมภาระเกินสิทธิขึ้นเครื่องบิน ณ สนามบินนาริตะ ประเทศญี่ปุ่น โดยสั่งการให้นายกุศล แก้วไข
ตัวเลขน้ำหนักสัมภาระ ทำให้บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ได้รับความเสียหาย คณะ
อนุกรรมการไต่สวนแล้วเห็นว่า การกระทำของจำเลยมีมูลความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือ
ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการ
ปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงาน
ของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 11 โจทก์มีมติเห็นชอบตามความเห็นของคณะอนุกรรมการไต่สวน
ดังกล่าวจึงส่งรายงาน สำนวนการไต่สวนและเอกสารหลักฐานเพื่อให้อัยการสูงสุดยื่นฟ้องจำเลย
แต่อัยการสูงสุดเห็นว่าสำนวนการไต่สวนยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีแก่จำเลยได้ หลังจากมีการ
ตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่วมกันแล้ว ไม่อาจหาข้อยุติได้ โจทก์จึงยื่นฟ้องคดีเอง ที่จำเลยแก้ไกว่า
ว่า การกระทำที่โจทก์กล่าวอ้างว่าจำเลยกระทำความผิดคดีนี้ เป็นการกระทำที่เกิดขึ้น
นอกราชอาณาจักร การสอบสวนจึงต้องอยู่ภายใต้บังคับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
มาตรา 20 ที่บัญญัติให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ เมื่อ
โจทก์ยื่นฟ้องคดีนี้ด้วยตนเองโดยอัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนไม่ได้เป็นพนักงานสอบสวน
โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยนั้น เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 19 (4/2) ซึ่งเป็นกฎหมายพิเศษบัญญัติ
ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจของ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย อันเป็นการขัดหรือแย้งกับ
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 20 ซึ่งเป็นกฎหมายทั่วไป จึงทำให้โจทก์มีอำนาจ
ไต่สวนและวินิจฉัยความผิดที่เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักรได้ ทั้งตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้
กำหนดวิธีการดำเนินคดีที่แตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาโดยทั่วไป เมื่อโจทก์ส่งรายงาน เอกสาร
และความเห็นไปยังอัยการสูงสุดเพื่อให้ฟ้องคดี แต่อัยการสูงสุดเห็นว่าสำนวนการไต่สวนยังไม่
สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีแก่จำเลยได้ หลังจากมีการตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่วมกันแล้ว ไม่อาจ
หาข้อยุติได้ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องคดีนี้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 192 วรรคสาม คดีมีปัญหาคือต้องวินิจฉัยตามฎีกาโจทก์
ว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า นายกุศลเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของจำเลย ไม่ได้มี
สาเหตุโกรธเคืองกับจำเลย ได้ให้การในทำนองเดียวกันนี้มาโดยตลอด ทั้งยังมีเอกสารหลักฐานการ
แก้ไวน้ำหนักสัมภาระมาแสดงยืนยัน นอกจากนี้ยังปรากฏว่าจำเลยเคยมีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง
เรื่องดังกล่าวต่อประธานกรรมการบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ว่าขณะที่จำเลยเข้าเช็คอินมี
เจ้าหน้าที่ของวัดปากน้ำญี่ปุ่นได้ขอความอนุเคราะห์จากจำเลยในการฝากผลไม้และอาหารแห้งที่
ญาติโยมขอให้นำไปถวายสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้ามิ่งมงคลจารย์ เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ กรุงเทพมหานคร
จำเลยจึงรับฝากของดังกล่าว และจำเลยเคยให้การต่อคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงของบริษัท
การบินไทย จำกัด (มหาชน) ว่าเมื่อจำเลยเช็คอินได้พบกับนางพิมพ์ใจ นางพิมพ์ใจบอกว่ามีของฝากวัด
ปากน้ำญี่ปุ่นขอให้นำไปด้วยได้หรือไม่ จำเลยตอบว่าเอาไปด้วยก็ได้ ซึ่งเป็นการสอดคล้องกับ
คำให้การและคำเบิกความของนายกุศล คำให้การและคำเบิกความของนายกุศลจึงมิใช่เป็น
คำให้การและคำเบิกความเพียงลอย ๆ เมื่อโจทก์มีนายกุศลซึ่งเป็นประจักษ์พยานมาเบิกความ
ยืนยันข้อเท็จจริงตามคำให้การเช่นนี้แล้ว แม้โจทก์ไม่ได้สอบปากคำนายเก่งเป็นพยานไว้ในชั้น
ไต่สวนข้อเท็จจริงและไม่ได้ให้นายเก่งมาเบิกความเป็นพยานก็หาไม่ผลทำให้พยานหลักฐานของ
โจทก์ต้องเสียไปหรือขาดน้ำหนักในการรับฟังแต่อย่างใดไม่ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าจำเลยรู้เห็น

ยอมให้นางพิมพ์ใจนำสัมภาระของนางพิมพ์ใจมาชั่งน้ำหนักรวมกัน (Pool check) กับสัมภาระของจำเลยและภริยา การที่นายกุศลถามจำเลยเรื่องน้ำหนักสัมภาระว่าจะให้ทำอะไร จำเลยบอกให้แก้ไขให้ด้วย แสดงว่าจำเลยต้องทราบแล้วว่าสัมภาระทั้งหมด 30 ชิ้น มีน้ำหนักรวม 398 กิโลกรัม เกินกว่าจำนวนน้ำหนักสัมภาระที่จำเลย ภริยาจำเลยและนางพิมพ์ใจมีสิทธิได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าระวางสัมภาระ จำเลยต้องเสียค่าระวางในส่วนของน้ำหนักสัมภาระที่เกินนั้น จำเลยดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหารบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ มีอำนาจหน้าที่กำกับ ดูแล การปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารให้เป็นไปตามกลยุทธ์ นโยบาย แผนวิสาหกิจ แผนปฏิบัติการของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) และต้องรักษาผลประโยชน์ของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ภาระหน้าที่นี้คงมีอยู่ตลอดเวลาจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่ง การเดินทางในเที่ยวบินดังกล่าวจำเลยจะไปในฐานะส่วนตัวหรือไม่จึงไม่ใช่ข้อสาระสำคัญ การที่จำเลยสั่งให้นายกุศลซึ่งเป็นพนักงานผู้บริหารมีหน้าที่เรียกเก็บค่าระวางสัมภาระให้แก่นักสัมภาระเพื่อละเว้นไม่เรียกเก็บค่าระวางสัมภาระตามระเบียบ มีผลทำให้บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ขาดรายได้จากค่าระวางสัมภาระที่ควรจะได้รับ ซึ่งเท่ากับว่าจำเลยไม่ได้กำกับ ดูแล การปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารให้เป็นไปตามนโยบายของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) และไม่ได้รักษาผลประโยชน์ของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ตามหน้าที่ของตน การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานเป็นพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 11 ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องมานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น แต่เมื่อพิเคราะห์ถึงพฤติการณ์แห่งคดีแล้วเห็นว่า จำเลยกระทำไปเพื่อช่วยเหลืออนุเคราะห์เป็นประโยชน์แก่ทางวัด มิได้มุ่งหวังหาผลประโยชน์ทางธุรกิจแก่ตนเองหรือผู้อื่นประกอบกับจำเลยเป็นผู้สูงอายุอยู่ในวัยชรา จึงสมควรให้โอกาสจำเลยได้กลับตนเป็นพลเมืองดี พิพากษาลับว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 11 จำคุก 2 ปี และปรับ 10,000 บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด 2 ปี นับแต่วันอ่านคำพิพากษาศาลฎีกาให้จำเลยฟัง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 (ที่แก้ไขใหม่) ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 (ที่แก้ไขใหม่)

องค์คณะ

ธวัชชัย รัตนเหลียม · ปุณณะ จงนิมิตรสถาพร · ปรีชา เชิดชู

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/4176/2566>